

uvodnik

Umetnost in narodova bit

Govorjenje o tem, kako je bila umetnost in z njo posebno literatura pomembna za preživetje slovenskega naroda in kako se je ta maloštevilni narod ohranil skozi stoletja ravno zaradi dela svojih umetnikov, ki so bili vsi zapovrstjo tako rekoč tudi narodni buditelji, odraža v večini primerov, mimo svoje povedne vsebine, predvsem nek globok patos, vznesenost in skorajda himnično naravnost, ki bi morale v bralcu oziroma poslušalcu vzbuditi ponos in zaradi tega tudi občutek pripadnosti slovenskemu rodu, ker je, kljub majhnosti, vendarle preživel. Naravnost, ki taka razmišljanja spremlja, pa danes zveni izredno umetelno, obrabljeno in nepristno.

V času, ko se zdi, da je bilo že vse povedano in da se velikih besed ne da več preprosto povedati, ko nam tako rekoč ne preostane drugega, kot da ponavljamo na čim bolj spontan in lep način, deluje tako govorjenje izredno groteskno, če ne celo parodično, kar obenem pomeni, da smo tako patetično doživljanje lastnega naroda na nek način že preboleli in da moramo nanj gledati drugače. Treba pa je reči, da se v tem prvem odnosu do slovenstva vendarle (raz)skriva neka resničnost, ki je ne gre zane-mariti, če hočemo razumeti, zakaj je bila za Slovence (in tudi za mnoge druge) umetnost in sploh literatura res tako pomembna.



Vloga, ki jo besedna umetnost ima pri konstituiranju neke nacije sega veliko globlje, kot si ponavadi domišljamo. Literatura nikakor ne predstavlja le estetsko nadgradnjo, se pravi estetizacijo naroda, ki tako rekoč že obstaja, temveč je ravno ona podlaga, na kateri se piše narodova bit, in se torej šele preko nje narod lahko ovekoveči. Umetnik namreč, z razliko od drugih intelektualcev, povečuje bit, se pravi veselje nad tem, da nekaj je. Zanima ga doživljaj, preprosto izkustvo biti in to v svoji poeziji zgosti v idejo, torej v nekaj, v čemer se lahko vsi prepoznamo, ne glede na čas in zgodovinski trenutek. Ideja sa-

ma pomeni enotenje, je nekaj svetega, ki nas združuje in za katerim lahko vsi hodimo. Prav zaradi tega lahko rečemo, da se nek narod konstituira v trenutku, ko ima svojo poezijo, saj je ta po svojem bistvu združevalna, nadčasovna, ciklična in, ko enkrat nastane, je nič ne more uničiti, lahko se le vedno znova vrača. Zato je razumljivo, da se je vsak narod oklepa v trenutku ogroženosti in da bo prav preko nje posameznik lahko začutil identiteto s samim seboj in z drugim v narodu.

Dejstvo, da imamo Slovenci tako bogato zakladnico poezije, gre pripisati ravno težkim razmeram, v katerih smo se oklepali pesništva (pomislimo na ogromno število pesmi, ki je nastalo v času druge svetovne vojne) kot edinega sredstva, s katerim smo si lahko prisvajali svet, pa čeprav smo to storili le na jezikovni ravni. To pa je bil vseeno dovolj obširen prostor, da smo v njem svojo bit lahko potrdili, saj je jezik, čeprav zgleda še tako abstrakten, edina materializacija našega mišljenja, našega dojemanja stvarnosti, se pravi vsega, kar je.

In le zaradi tega in le v tem pogledu je upravičena trditev, da smo Slovenci kot narod (pre)živelj ravno zaradi ustvarjalnosti svojih pesnikov, ki so doživljaj biti znali na tak ali drugačen način zgostiti v ideje, preko katerih se je naš narod že konstituiral.

Martina Slavec

V ulici Donizetti dejavnosti za vse okuse mladih

Slovenski kulturni klub in Mladi v odkrivanju skupnih poti obnavljajo svojo dejavnost. Delovanje obeh mladinskih društev bo letos potekalo nekoliko drugače kot do sedaj. Aktivnosti bodo namreč organizirane po interesnih kroških. Mladi bodo imeli praktično vsak dan v prostorih na ulici Donizetti na voljo kako dejavnost: MOSP bo organiziral likovni in mednarodni krožek, SKK bo priredil gledališki in časnikarski krožek. Ponedeljki bodo posvečeni tradicionalnim srečanjem Društva slovenskih izobražencev (ki so odprta tudi mlajšim izobražencem), en dan v tednu pa bo namenjen tečaju lepe govorice, ki ga bo tudi letos organiziral Radijski oder. Ob sobotah bodo krožki SKK in MOSP izmenično ponudili vsem mladim (torej članom vseh krožkov in drugim prijateljem) kako pobudo: literarno srečanje, izlet, ogled razstave, filma, srečanje z mladimi kake sorodne organizacije, debato, predavanje, itd.

PONEDELJEK (ob 20.30): DRUŠTVO SLOVENSKEGA IZOBRAŽENCEV

NAMENJENO: mladim in starejšim intelektualno radovednim izobražencem!

PROGRAM: predavanja o najrazličnejših temah, diapozitivi, odprtje razstav, predstavitev knjig, izleti.

VODI: Sergij Pahor

GLEDALIŠKI KROŽEK

NAMENJEN: mladim, ki jim je všeč nastopanje na odskih deskah; začetnikom in "izkušenim".

PROGRAM: vaje v dikciji, vaje v mimiki in gibanju na odru, priprava recitalov, prizorčkov, celovečerne mladinske igre ob koncu sezone.

VODI: Lučka Peterlin

MEDNARODNI KROŽEK

NAMENJEN: mladim, ki se radi potepajo po Sloveniji in po Evropi, spoznavajo druge mlade, slovenske in manjšinske organizacije po Evropi, se udeležujejo študijskih seminarjev.

PROGRAM: gojenje stikov z mladinskimi organizacijami iz Slovenije in iz drugih manjšin v Evropi, udelež-

ba na seminarjih in srečanjih, ogled filmov v angleščini.

VODI: Matej Susič

SREDA (ob 20.30): LIKOVNI KROŽEK

NAMENJEN: mladim, začetnikom in "izkušenim", ki jim je všeč packati s čopiči in barvami.

PROGRAM: spoznavanje različnih tehnik risanja in slikanja, tehnike barv, slikanje v naravi, slikanje ob odkrivanju mojstrov iz preteklosti, ogled razstav, postavitev lastnih razstav.

VODI: Štefan Pahor

TEČAJ LEPE GOVORICE

NAMENJEN: mladim vseh starosti, ki bi radi izboljšali svojo dikcijo, ki na delovnem mestu ali drugje uporabljajo govorjeno besedo (učitelji, profesorji, politiki, trgovci in podjetniki, časnikarji).

PROGRAM: vaje v dikciji, branju, umetniškem podajanju teksta, retoriki, nastopanju pred mikrofonom in pred kamero, individualno in skupinsko delo.

PROJEKT SOFINANSIRA EVROPSKA SKUPNOST.

VODI: Matejka Maver

PETEK (ob 20h): ČASNIKARSKI KROŽEK

NAMENJEN: mladim, ki se oglašajo v raznih medijih in ki bi radi izpopolnili svoj stil pri pisanju člankov, pripravljanju oddaj ipd.

PROGRAM: spoznavanje govornice raznih medijev (dnevnik, tednika, revije, mladinskega lista, radia, televizije), teorija in praksa člankov (uvodnika, kronike, komentarja, ocene, intervjuja...). Obisk in spoznavanje dela uredništev in redakcij raznih zamejskih medijev, vaje v moderiranju okroglih miz, priprava tiskovnih konferenc, individualne vaje v pisanju člankov.

VODITA: Breda Susič in Andrej Maver

Breda Susič



Protagonisti Drage mladih: pogled izza kulis

Začetek septembra in z njim Draga mladih se zdita že presneto daleč. Zato je kot vsako leto zdaj čas, da naredimo obračun za ta naš pomemben in zahteven projekt. Organizatorji smo ga namreč pripravljali od začetka tega leta in je od nas zahteval veliko energij, fantazije in ustvarjalnosti. Sedaj lahko rečemo, da se je splačalo vlagati v to toliko truda, ker je bilo zadoščenje ob lepem uspehu veliko.

Da osvežimo spomin: tema je bila "Mladinska kultura - samo za mlade?" Govorili so: mag. Branko Cestnik (uvodno predavanje), Ambrož Čopi, Rok Golob, dr. Lev Kreft in Franci Kek (okrogla miza), dr. Majda Širca in dr. Ivan Štuhec (debata).

Program je stekel brez nepremostljivih zapletov. Zapleti namreč pri takih stvareh vedno obstajajo... Z njimi je treba računati! Letos se je na primer zgodilo, da je Zoran Predin večer pred napovedano okroglo mizo moral zaradi neodločljivih delovnih obveznosti odpovedati svojo udeležbo. Zgradba celotne okrogle mize je v hipu propadla, ker je zmanjkal edini predstavnik tako imenovane lahke glasbe (tema okrogle mize pa je bila ravno prepad med t.i. resno in t.i. lahko glasbo). Toda ko že zgleda, da se nam vse podira na glavo, zelo prijazno vskoči Franci Kek, direktor največje rock prireditve v Sloveniji, organizator festivala Rock Otočec. Imeniten gost, ki je odlično dopolnil omizje, na katerem so sodelovali skladatelj resne glasbe Ambrož Čopi, skladatelj filmske glasbe Rok Golob in profesor estetike Lev Kreft.

Vse ostalo je šlo po predvidenih programih. Predavanje mag. Branka Cestnika je bilo res presenetljivo kvalitetno in je vse prisotne navdušilo. Tudi debata, ki sta jo oblikovala dr. Ivan Štuhec in dr. Majda Širca je pustila v poslušalcih močen vtis predvsem zaradi pekočih tem, ki sta se jih gosta dotaknila.



Okrogla miza: Mora biti umetnost nujno resna? Z leve proti desni: Franci Kek, Rok Golob, Ambrož Čopi, prof. Lev Kreft in moderator Štefan Pahor.

Odlično so uspeli tudi kulturni in družabni deli Drage mladih. Komedija Kraški tero/an je prvi večer privabila veliko število obiskovalcev, ki so prav do zadnjega napolnili Finžgarjev dom. Latinsko-ameriški večer z D.J.-jem Franzem je razgibal vzdušje (in mišice) drugi večer. Neverjeten uspeh pa so žele delavnice mladinske ustvarjalnosti. Vsi štirje voditelji (Jasna Merku za likovno, Nikla Panizon za gledališko, Samo Čarman za glasbeno in Andrej Drenik za plesno) so si zamislili res privlačen program. Vzdušje v skupinah je bilo veselo (zabave res ni manjkalo) in ustvarjalno. Zvečer so skupine predstavile to, kar so se naučile, in marsikdo je bil res presenečen nad rezultati.

Udeležencev, ki so preživeli vse tri dni na Opčinah, je bilo več kot minula leta. Obiskovalcev iz Trsta in Gorice pa ni bilo nič več (pa niti manj) kot druga leta, kar seveda ni spodbudno za vse, ki so se trudili. Važno pa je le, da so tisti, ki so se udeležili letošnje Drage mladih, bili navdušeni. Vsi po vrsti so pohvalili program in izvedbo in so obljubili, da se bodo prihodnje leto vrnili.

Za tak uspeh so zaslužni protagonisti Drage mladih, to je mladi, ki so

delali in skrbeli, da je vse šlo kot po maslu. Nekateri izmed njih so za Rast prispevali pogled izza kulis.

Štefan Pahor, podjetnik, notranji opremljevalec - odgovoren za program, moderator okrogle mize:

Iz osebnega vidika je bila Draga mladih zelo pozitivna, saj sem kot soudeležen pri organizaciji globlje občutil nekatere problematike, ki so morale biti prikriti zunanji opazovalcem. Splošno gledano, je Draga mladih uspela: tematika je bila zanimiva in privlačna in dejstvo, da je bila večina udeležencev letos prvič na Dragi mladih, pomeni, da je prehod iz starejših na mlajše generacije uspel. Zdaj je važno, da ohranimo to srečanje in ga še izboljšamo.

Jadranka Cergol, študentka klasičnih jezikov - moderatorica debate:

Tema letošnje Drage mladih me je od vsega začetka precej zanimala. Posebno privlačno je bilo prvo predavanje mag. Branka Cestnika, ki je predstavil razne tipologije današnjega mladega človeka. Analiza se mi je zdela dobro prikazana in mislim, da označuje realno stanje, o katerem ne moremo soditi, če je pozitivno ali negativno, tako pač je in s takimi mladi-

Nemoč človeka pred naravo

Življenje hiti kvišku. Nenehno se poraja novo. Vedno bolj zapleteno, poduhovljeno. Ptič premaga silo teže in se dviga v višave. Čebela se požvižga na zakone verjetnosti in si izdelava računalniško natančno satje. Še puščavska cvetica premaga sušo in po dolгих letih po prvem dežju pogrne po pesku pisano preprogo.

Nad vsem tem: človek. Dviga se nad snov iz tisočletja v tisočletje, dandanes se zaznavno dviguje že iz leta v leto, iz dneva v dan. Vse je od začetka naravnano na človeka. Usmerjeno je po človeku. Ves razvoj kaže v smer še večje človečnosti.

ANTHROPOS METRON PANTON. Človek je merilo vsega, so učili že Grki, človek je os evolucije, je os odpiranja cvetnega popka razvoja. Človek, to sonce, ki migeta v tratah in otokih, ali je res vsega zmožen, ali je res center vesoljskega obstoja? Ni. Zakaj? To nam povedo vsi mass-media, ki poročajo o vedno bolj pogostih naravnih katastrofah. Res je. Zakaj se človek, Atlant kreposti, ne postavi med tektonske plošče in ne prepreči njihovih sunkovitih premikov? Zakaj se ne postavi kot Eol pred ogromne tajfune in jih z lahko sapico razblini? Človek je EXIGUUM ANIMAL, neznatno bitje, ki se podreja nevidni roki.

Prizadete Mehika, Tajvan, Grčija, Turčija, dežele podjarmljene od pravkaršnjih potresov, Japonska, tehnološko najbolj napredna država, jetnica "morskega peklensčka", tajfuna Barta, ... zakaj se ne držite Prešernovega boleznega vzklika "ne boj, mesarsko klanje!" in se ne z združenimi močmi uprete naravi? Ne upate si, molčite, "Ihr schweig!" bi dostavil nemški dramatik Lessing. Potuhnjeno se umikate in skrivate. Nemočne ste, kot je neznan človek pred uničevalno silo narave. Vedno je bilo tako. Vedno bo. Nit katastrof se ne prekine. Vodi pa h koncu sveta, kot so nam nakladali ob zadnjem sončnem mrku tisočletja. In človek se ob tem pogreza v svoji tehnologiji in se trese kot šiba na vodi, pri tem pa sedi ob raznih računalniških aparaturah, ne vedoč, kje bi pričel: pri repu ali pri glavi. Vseeno je. Tehnološki napredek ne bo premagal sile naše večne matere Narave. Ni drugače, predati se moramo.

Zulejka Paskulin



mi je treba delati. Priznati pa moram, da sem bila delno razočarana nad tretjim predavanjem, ki sem ga sama moderirala. Mogoče je bila tudi moja krivda, da se je debata (med dr. Ivanom Štuhecem in dr. Majdo Širco - op. ur.) usmerila v politično življenje v Sloveniji in v obravnavo prispevkov, ki jih Ministrstvo za kulturo dodeljuje. Izmenjava mnenj pa je bila nedvomno pozitivna, če ne za nas zamejce, pa vsaj za mlade iz matične domovine.

Miriam Čermelj, študentka ekologije - odgovorna za "Delavnice mladinske ustvarjalnosti":

Mislim, da so bile delavnice prava novost letošnje Drage mladih. Zamišljam zanje nas je takoj navdušila, potem pa je bilo treba vse udeležiti. Treba je bilo poskrbeti za voditelje in prostore, kjer bi potekalo delo. Do zadnjega sicer nismo vedeli, če bo vse steklo, saj so nekateri voditelji pritekli zadnji trenutek, ker so jih zadržale druge obveznosti... Rešili smo morali tudi nekaj bolj tehničnih problemov: od nabave materiala za delo, prostorov in razvrstitve udeležencev - saj so se npr. na začetku za plesno skupino prijavila le dekleta... - potem pa, ko so enkrat voditelji zbrali svojo skupino, je vse steklo. Po rezultatih sodeč, mislim, da smo dosegli zastavljene cilje, se pravi da so mladi dokazali svoje sposobnosti pri ustvarjanju in upala bi si celo reči, da so končni dosežki še presegli naša pričakovanja.

Mateja Metlika, študentka psihologije in Alenka Hrovatin, študentka

komunikologije - odgovorni za kuhinjo:

Kaj naj poveva?!? Da se nama je prismočil krompir?? Da sva zgrešili vse doze in da je zato bilo vedno premalo kosil??! (Smeh). Ne, če sva malo bolj resni, lahko rečeva, da sva se imeli lepo. Kljub temu, da sva imeli veliko dela, sva tudi spoznali veliko ljudi. Žal nama je, da se nisva mogli vključiti v katero od delavnic mladinske ustvarjalnosti. Čeprav se zdi banalno, je kuhanje za tako velike skupine zelo zahtevna stvar, ker nikoli ne veš, koliko ljudi bo na kosilu in... koliko bodo pojedli. Tako se lahko zgodi, da skuhaš premalo paste... No ja, je pa zabavno!

Za kulisami je delalo še veliko mladih: Francesca Simoni in Matej Susič odgovorna za kulturno-družabni program, Matjaž Rustja in Andrej Maver odgovorna za tehnično izpeljavo, Tomaž Susič odgovoren za recepcijo, Danilo Pahor (blagajnik), Staška Cvelbar (bar), Peter Jevnikar in Rok Oppelt (razstava mladih likovnih ustvarjalcev), Ivo Kerže (moderator), Francesco Biancuzzi (D.J.), iz Ljubljane pa Aleš Primc (program, mediji), Timotej Neubauer (tiskovni predstavnik Drage mladih) in Štefan Kržišnik (program) in še veliko drugih, ki so prišli pomagat postavljat šotor in urejati prireditveni prostor. Brez teh protagonistov bi Draga mladih gotovo ne uspela tako dobro, kot je.

Na svidenje prihodnje leto, na 10. Dragi mladih.

Breda Susič (koordinatorka)

"V mojih slikah se zrcali skrivnost okrog človeka"

Pogovor z župnikom Viktorjem Godničem

Gospoda Viktorja Godniča poznam že dolgo let, pravzaprav je naš družinski prijatelj. Po poklicu je duhovnik, vendar svoje duhovno poslanstvo urešničuje ne le na dušnopastirskem področju, temveč tudi na umetnostnem, saj že vrsto let ustvarja slike z različno tehniko. Še kot otroka pa me je izredno privlačevala njegova športna preteklost, ki je za duhovnika še kar neobičajna. Skratka, gospod Godnič je živahen sogovornik, ki z navdušenjem pripoveduje o sebi in o svoji želji, da bi skrivnost božjega - z naukom in v sliki - približal drugemu človeku.

Viktor Godnič se je rodil 3. januarja 1920 v Nabrežini, kjer še vedno biva. Bil je vpleten v vojna dogajanja, bil je uspešen športnik, postal je duhovnik in se nato posvetil delu, ki ga je že od mladih let privlačevalo: slikanju.

Gospod Godnič, bi nam lahko na kratko podali sliko svoje družine?

Seveda! Mati je bila iz Nabrežine, oče pa je prišel iz Komna, saj je takrat bilo v kamnolomu dovolj dela za bližnjo in daljno okolico. Mati je med prvo svetovno vojno bila v begunskem taborišču v Ormožu, na Štajerskem, oče pa, kot vsi moški, na fronti. Po vojni sta se vrnila domov, a življenje se je povsem spremenilo: mnogi sorodniki so odhajali v Argentino ali v bližnjo kraljevino SHS in delo v kamnolomu se je le s težavo obnavljalo.

Ali ste se že v mladih letih odločili, da boste postali duhovnik?

Ne, nisem. Kot vsi mladi sem v mladosti mislil na vse mogoče poklice. V letih vojne pa so me boleča dogajanja privedla do vere, v kateri sem začel iskati odgovore. Zatem je odločujoče vplival name salezijanec, ki je sicer zapustil red in videl v meni svojega namestnika. To pa ni bila lahka stvar, saj sem pred študijem v semenišču moral opraviti še višjo šolo. Kot



salezijanec sem se posvetil delu z mladimi in se zato odločil, da bom naredil usposobljenostni izpit za poučevanje telesne vzgoje.

V prejšnjem odgovoru ste nam povedali, da ste pred študijem v semenišču morali opraviti višjo šolo. Zakaj je niste že prej?

Ko sem dokončal obvezno šolo, se je finančno stanje družine poslabšalo, zato sem se moral hitro zaposliti. Delal sem kot vajenec v delavskih zadrukah in kasneje kot prodajalec v trgovini jestvin. V tistih letih sem tudi gojil veliko ljubezen do nogometa. Kmalu mi je ta ljubezen odprla pot v mladinsko moštvo Triestine. Ko mi je bilo 17 let, so me poklicali na Sicilijo, da bi zaigral kot profesionalni igralec. Kasneje me je kupilo nogometno društvo Genoa in začel sem svojo kariero v A ligi, a ta se je zaradi vojnih dogajanj kaj hitro pretrgala. Vsekakor sem kot vojak-nogometaš preživel vojna leta proč od fronte.

Kdaj pa se vam je porodila želja po risanju?

Že kot otrok sem gojil ljubezen do risanja, ki pa se ji nisem posvetil, saj

nisem imel možnosti, da bi se s tem ukvarjal in niti opravil ustrezni študij. V salezijanskem centru "Don Bosco" sem se zopet navdušil za risanje in po opravljenem študiju sem postal profesor risanja. Pri delu sta me navduševali domača vas in okolica, pred nekaj leti pa sem se usmeril v abstraktno risanje.

Kateri pomen imajo te vaše slike?

Moje slikanje prevaja v znake, figure in simbole dolgo razmišljanje o skrivnostih okrog človeka. Človek ni samo razumna stvar, ampak tudi duh, torej otrok Duha. Zato sta v mojih slikah navzoči dve dimenziji: notranji in zunanji jaz, ki izraža dušo in telo. Notranji jaz ljubi zunanjega, ker ga ima za svojo stvar. To pa ni še isto, kar ljudje imenujejo egoizem; ta ljubezen mora obstajati, ker božjo resnico širim izven sebe.

Čemu širiti božjo resnico?

Bog je glavni pojem vsega naše-ga življenja. Brez Boga, življenja ni. Božja resnica je luč, sonce, svetloba, ki razsvetli naš razum in ogreva naše srce. To se preko naših rok ozioroma našega požrtvovanja spremeni v ljubezen do drugih, ker drugi niso drugi, temveč so naši. Človek lahko ljubi samo to, kar je svoje, in ima dovolj moči, da ljubi samega sebe - notranji jaz čuti zunanjega za svojega. Zato pa, da čuti bližnjega (in ne drugega) kakor svojega, potrebuje božjo resnico ali pomoč Boga, ki jo doseže z molitvijo in čaščenjem, ker vsi smo sinovi Enega. To skrivnost je razodel Kristus z naukom: "Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe." Če pa bi kot filozof to povedal, bi še rekel: "...ker tvoj bližnji si še vedno ti, ti izven sebe."

Te moje misli so sinteza celotnega mojega ustvarjanja.

Pogovarjal se je Patrik Zulian

Pozor! Nova zavezništva v mednarodni politični areni!

Pred kratkim je izšla tretja letošnja številka italijanske revije Limes z naslovom "Turčija - Izrael, novo zavezništvo". Članki zelo dobro analizirajo razne poglede na to "novo os" (kot jo sami imenujejo) in segajo od političnih preko vojaško-strateških do ekonomskih. Natančen pregled čez vse te faktorje nam pomaga, da razumemo, zakaj je do tega zblizanja sploh prišlo in kakšne so od tega trenutka dalje možne posledice na regionalni in tudi na svetovni ravni.

Naj začnem s poudarkom na razlogih, ki so privedli do novega zavezništva, ki se seveda delijo na uradne in na praktične. Po uradni verziji sta se Turčija in Izrael zblizala, ker sta pač edini dve državi s pretežno demokratično ureditvijo na območju, kjer prevladuje monarhična oziroma totalitaristična ureditev. S praktičnega vidika pa je nedvomno bolj verjetno, da sta se Turčija in Izrael zblizala:

1) ker je očitno, da je Izrael trn v peti marsikateri sosedi (judovska država, ki je obkoljena od muslimansko-arabskega sveta, ima vse prej kot lahko življenje) in zato še toliko bolj potrebuje podporo neke države, ki ji je tudi zemljepisno blizu;

2) z druge strani pa so pri Turkih spet prišli na dan manjvrednostni kompleksi glede (morda idealizirane) Evrope, ko je ta zavrnila njihovo prošnjo za vstop v Evropsko skupnost (poleg tega, iz Evrope že nekaj časa prihajajo vedno bolj pogosti signali nezanimanja in nezaupanja do Turčije). V tem pogledu je torej tudi razumljivo, da se skušajo Turki maščevati in sicer s tem, da se želijo približati evropski "nasprotnici", ZDA, kar pa lahko najprej storijo s pomočjo močnega vpliva, ki ga ima judovski lobby v Washingtonu.

Zveza je torej sklenjena, pogledmo še nekatere koristi, ki jih oba partnerja pridobita:

1) Izrael si z novim zavezništvom pridobi pravico do občasnih vojaških vaj na turškem ozemlju (kar bi lahko predstavljalo dobro vajo za eventualne napade na dolge razdalje...).

2) Turčija pa si z Izraelovim zavezništvom zagotavlja možnost nabave orožja, ki bi ga sicer ne smela dobiti od ZDA, še toliko manj pa od Evrope, to zaradi nespoštovanja človekovih pravic in zaradi dolgotrajnih sporov z Grčijo (pri tem naj poudarim, da je Turčija trenutno na sedmem mestu na svetovni lestvici glede nabave orožja, kar nikakor ni dober znak).

3) V primeru oboroženih sporov z arabskimi državami (predvsem s Sirijo) si Izrael s turškim zavezništvom zagotovi nekakšen "podaljsek lastnega obrambnega oziroma napadalnega teritorija", ker mu Turčija sicer ne nudi direktne pomoči, dovoli pa mu, da se poslužuje lastnih vojaških oporišč.

4) Turčija, z druge strani, računa na podporo judovskega lobbyja v Washingtonu, ki bi lahko močno pripomogel k utrditvi diplomatskih (in drugih) stikov med Turčijo in Belo hišo.

Koristi prihajajo torej obema strankama, indirektno pa tudi Američanom. Ti namreč navidezno izgubijo vpliv na območju Srednjega Vzhoda, pridobijo pa si dva pomembna in vplivna partnerja, ki si močno želita ohranitve "dobrih stikov" z njimi. Kaj pa ostali?

Poleg arabskih držav, ki se nahajajo v okolici Izraela in Turčije, je s tem zavezništvom skorajda največ izgubila Evropa. ES bi se ob teh dogodkih morala močno zamisliti in se zavedati, da počasi ostaja sama. Američani si namreč z eno ali drugo pretezo aktivno kujejo nova zavezništva in se ob tem tudi krepijo. Na svetovno sceno stopajo v čedalje močnejši postavi, ki se nevarno približuje oznaki "najmočnejši". Mladi združeni Evropi in politično nestabilni Rusiji verjetno ne preostane drugega, kot da se končno zblizata in začneta skupaj ustvarjati ZDA protipol, ker ga trenutno pravzaprav ni. Zgodovina sama nas je naučila, da premoč enega samega nikakor ne prinese dobrih posledic. Kot pri vseh rečeh, od najmanjših do največjih, je tudi v mednarodni politiki potreben obstoj nasprotij, ki skupaj ustvarijo harmonijo.

In sam Bog ve, da smo je v današnjem času še toliko bolj potrebni kot kdajkoli prej.

Erika Hrovatin

Predstavnica Mospa na srečanju YEN-a v Friziji

Medtem ko smo se drugi pekli pod vročim avgustovskim soncem ali se podili po vseh mogočih krajih Evrope, se je članica MOSPa Mirjam Čermelj mudila na srečanju YEN-a, to je na meetingu, ki so ga organizirale evropske jezikovne manjšine. Mirjam smo vprašali, kaj vse je videla in počela na tem srečanju.

Kdaj je potekalo srečanje organizacije YEN in kdo ga je organiziral?

Srečanje je potekalo od 4. do 8. avgusta v kraju Satterfrizhon v Nemčiji, točneje na meji z Nizozemsko. Organizirala ga je manjšina Frizijcev, ki že stoletja živijo v tem predelu Nemčije in so pod močnim vplivom te države in njene kulture. Pravzaprav ta manjšina komaj sedaj začenja raziskovati svojo preteklost in svoje korenine. Skoraj vsi Frizijci, predvsem mladi, namreč sploh ne poznajo svojega jezika in se pogovarjajo izključno v nemščini in so se torej popolnoma asimilirali. Dandanes so redki tisti posamezniki, ki se še zavedajo svojega izvora in ki govorijo jezik prednikov.

Celo organizatorji ne poznajo svojega jezika, odločili pa so se, da bodo vseeno priredili to srečanje, ker upajo, da se bo frizijska manjšina v Nemčiji zopet začela zavedati svojega obstoja in da se bodo spet povrnila stare tradicije ter stara kultura.

Kaj pa ste počenjali na tem meetingu?

Imeli smo razne dejavnosti. Prvi večer smo si ogledali diapozitive o zgodovinskem razvoju področja, kjer živi frizijska manjšina. Naslednjega dne smo obiskali mesto Ramsloch in njene ladjedelnice. V teh izdelujejo največje ladje za križarjenje na svetu. Srečali smo se tudi z županom, ki nam je orisal zgodovino mesta.

Poleg vsega tega smo se lahko tudi razvedrili s športnimi igrami in s kanuji na jezeru, intervjuvali smo različne ljudi in ogledali smo si tudi tipične starodavne hiše zgrajene iz neke vrste blata.

Kakšni so tvoji vtisi o tej izkušnji?

Čeprav frizijska skupnost v Nemčiji nima še značilnosti manjšine in mora prehoditi še dolgo pot do samozavedanja, je bilo srečanja kar dobro organizirano. Zdi se mi, da so se veliko potrudili, da bi tudi oni prišli na površje in se umeštili med druge evropske manjšine.

Lucia Lombardo

Poletni center PIKAPOLONICA v organizaciji MOSP-a

Bazovica - svet narave, kmetij in gozda

Poteptana trava, razoran peskovnik, vabljive igrače, osvežujoči bazen in hladni osmerokotni šotor so pričali še dan po zaključku poletnega središča v Bazovici, da je vladalo deset dni v vaškem otroškem vrtcu res veselo in sproščeno vzdušje. Od 19. do 30. julija (razen v soboto in nedeljo) so si tri študentke, ki končujejo fakulteto vzgojnih ved, pošteno zavihale rokave in vodile poletno središče pod pokroviteljstvom Slovenske prosvete in Mladih v odkrivanju skupnih poti (MOSP). Dejstvo, da so središče vodile študentke vzgojnih ved, torej bodoče profesionalne vzgojiteljice in pedagoginje, daje slutiti, da je središče delovalo na določeni ravni, ki je vrednotila in razvila sposobnost otrok. Primerne in dobro načrtovane aktivnosti so bodrile otrokovo domišljijo, obenem pa jim je program nudil še spoznavanje narave in prostora, v katerem živimo. Kar šestnajst otrok (od 3. do 8. leta starosti) je dirjalo na dvorišču otroškega vrtca, tako da je vsaka vzgojiteljica sledila približno petim otrokom. "Tudi primerne številčno razmerje med vzgojitelji in otroci botruje boljšemu uspehu središča, ki nudi tako višjo kakovost programa," je dejala Francesca Simoni. Središče sta vodili še Katja Primosi in Martina Cirilli. "Nedvomno je bila izkušnja zelo pozitivna. Uspele smo ures-

ničiti in tudi dobro izpeljati zamisel, ki se nam je porodila nekega dne na univerzi. Zadoščenje je res veliko, čeprav smo v ta projekt vložile veliko truda, vseh deset dni nam je uspelo oblikovati po štirih mesecih priprav."

Središču je bilo ime Pikapolonica, ime pa je priletelo kar z neba v obliki male žuželke, ki je zmotila delovno sejo mladih vzgojiteljic. Desetdnevna izkušnja pa je bila dvojezično barvana, tako da se je marsikateri otrok naučil prvih slovenskih besed. Večina malčkov je prihajala iz Bazovice in okolice, nekateri pa so prišli tudi iz mesta.

Sproščujočo in osvežilno otroško zabavo so v prvem in drugem tednu bogatile in osmišljale tematike, ki jih današnje "moderno" življenje potiska ob rob. V prvem tednu so otroci spoznavali kmetijo in domače živali, tako da so vsa ročna dela (likovni izdelki in tisti iz gline, risbe...) prelili s tematiko. Vesela družina je odšla tudi na bližnjo kmetijo in si tam ogledala, kdo proizvaja tisto belo jutranjo tekočino..., saj so nekateri otroci prvič videli krave. Pa tudi kozja sirarna v Bazovici je pričakala njihov obisk. Po dnevu športnih iger, (na katerem so bili prav vsi nagrajeni zaradi neodločenega rezultata) se je v drugem tednu prikazala nova tema: približevanje naravi in gozdnemu svetu. Likovne in druge izdelke so navdihovali izleti v naravo, kjer so otroci nabirali rastline in tako uredili herbarij. Eden najlepših trenutkov pa je bil gotovo lov na zaklad v gozdu.

Bazen, plesni in glasbeni laboratorij, kričeče barve otroških umetnin, izdelki iz recikliranega materiala in osebno doživljanje poletnega središča je pripeljalo otroke do zadnjega dne, ko so popoldan pripravili nastop za starše. Izkazali so se s plesi, pesmimi, posebno pa s čarovnijami, ki jim jih je razodel čarodej Vikj. Slednji je bil namreč tudi gost središča.

Pikapolonica je 30. julija odletela. Vrnila se je v svet narave, kmetij in gozda. Pogledi otrok so ji le sledili, saj vedo, da ne leti v neznano, pač pa v presenetljivi svet, ki so ga odkrivali deset dni.

Matjaž Rustja

RAST, mladinska priloga Mladike,
34133 Trst, ulica Donizetti 3
Pripravlja uredniški odbor
mladih.

Pri tej številki so sodelovali:
Martina Slavec, Breda Susič,
Zulejka Paskulin, Patrik Zulian,
Erika Hrovatin, Lucia Lombardo,
Matjaž Rustja, Breda Sosič,
Iztok Cergol in Rok Oppelt.

Številko je uredila
Breda Susič

Trst, oktober 1999

Tisk graphart snc
Obrotna cona Dolina 507/10 - Trst
Tel. 040/8325009

13.5.1998

ODŠTEKANO ŽIVLJENJE

*Ko se svet vrti,
se človek stalno najde
v isti kletki:
ne da bi zmoget
menjati pozicijo.*

11.5.1998

*Videla sem te,
kako si se
z njo sprehajal,
kako je tvoja roka
iskala njeno,
kako si se približal
njenim ustnicam,
kako sta skupaj
ustvarjala celoto.*
*In moje srce je zajokalo,
moje sanje so se
razblinile,
sapica jih je odpeljala
proč,
bolečina pa je ostala.*

3.7.1998

*Tvoj objem
je sladek,
tvoje oči
iskrene,
tvoj poljub
nežen.*
*Dovolil si,
da sem pogledala
vate,
romantična duša.*
*Vendar -
za naju
ni to pravi čas...*

15.8.1998

*NI MI MAR,
KAR SE DOGAJA OKOLI MENE.*
POKRAJINA
NI KRAS,
MOJE ZVEZDE
SPET NI
IN NE VEM
NE KOD
NE KAM.
SPET SEM
SAMA.

Breda Sosič
3. nagrada na literarnem
natečaju SKK

Preprosta zgodba

Nekoč, v davnih časih, je v zapuščeni vasici Bogu pred ali za hrbtom (modernej raziskovalci tega niso še dognali) živel star kmet.

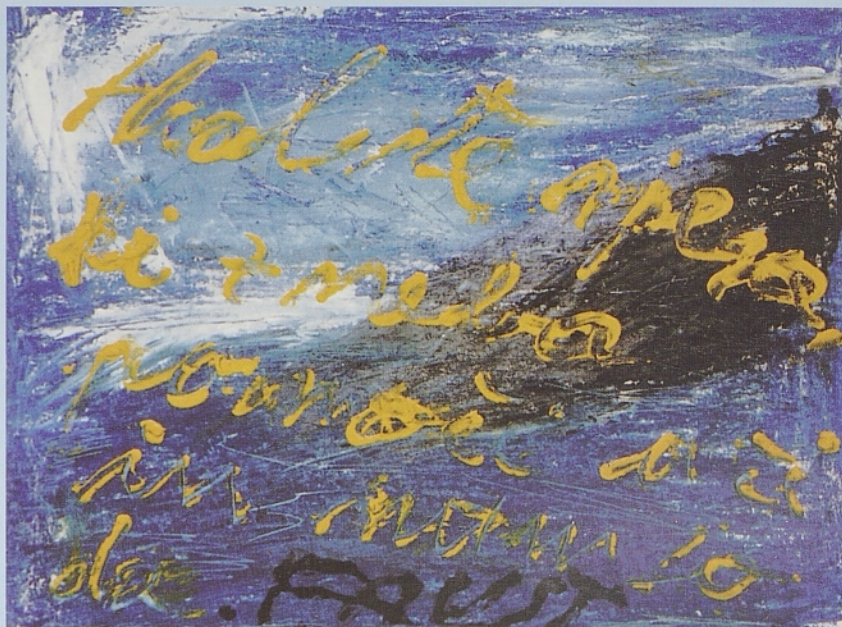
A to ni njegova zgodba.

Nekaj časa kasneje, a še vedno v davnih časih, je na bogatem dvoru Bogu za hrbtom (o tem pa so modernej raziskovalci prepričani) živel princeza, ki je dolgo čakala na žabo.

A to ni niti njena zgodba.

Še nekaj časa kasneje, ko se je kmet v puntu že uprl svojemu gospodu (in jih dobil po hrbtu), ko je žaba po princesinem poljubu že postala kraljevič, pravzaprav ko sta se ta dva že poročila, no, v tem času je živel star sključen p'sk'dur Anton Košuta, za prijatelje Toni Zg'ba. To pa je njegova prava zgodba.

Toni je kmalu po rojstvu ostal brez staršev, kajti umrla sta v grozoviti nesreči, ko ju je podzemeljska železnica spravila pod zemljo (saj se podzemeljska železnica imenuje tako prav v spomin na ta dogodek). No, tako ga je vzela v rejo neka kmečka družina, ki sicer ni bila zelo bogata, ampak se je s kmetovanjem kar uspešno preživljala. Tako se je enaindvajsetim



Rok Oppelt: Hvalnica - Faust.

otrokom pridružil še dvaindvajseti pob - najdenček, ki je po nekaj letih pokazal visok IQ (inteligentni kvocient), kar je seveda pomenilo, da je imel daljše prste od ostalih. Tako sta rejnika odločila, da bo Toni postal velik intelektualec, saj bo lahko z dolgimi prsti kar hitro in z lahkoto obračal strani debelih bukev, takih bukev, ki jih študirani gospodje poznajo na pamet.

Tako so Tonija vpisali na gimnazijo, da bi lahko res dosegel tako znanje, s katerim bi lahko njegovo ime zapisali v zgodovino (saj so ga potem zares, toda iz drugih razlogov). Toniju pa znanje ni pomenilo veliko, večkrat se je dogajalo, da je doma sedel pred odprtimi knjigami in nesrečno buljil skozi okno kar cele dneve, kot da bi ga kdo tam zunaj čakal ali klical. S svojega okna je imel Toni prečudovit razgled na morje, saj je na okensko šipo obesil razglednico s Hawajev, ki mu jo je poslal sošolec Silvij. Toni se je v morje zaljubil, vedno je imel pred seboj Silvijevo razglednico, vedno je sanjal, kako bo kot odrasel mož živel v hišici ob morju. In vsako jutro bo lahko zadihal svež morski zrak, in vsak večer bo lahko zadihal... svež morski zrak (zrak ob morju je zjutraj in zvečer enak). Toni si je tako zastavil določen cilj v življenju: zaželel si je postati ribič.

Ko je željo izrazil svojima rejnikoma, sta ga ta seveda ogorčeno pogledala in oštela, češ kaj misli, da se bo on, ki je iz kmečke družine, bavil z ribištvom??? Ko jih je pa on spomnil, da so pravzaprav vsi skupaj iz kmečke družine, sta rejnika zaprla gobec.

Tako je Toni Zg'ba postal p'sk'dur.

P.S.: Toni Zg'ba je bil zapisan v zgodovino, ker je prvi ulovil morskega psa v kriškem Portiču.



Rok Oppelt: V mesečni noči.

Iztok Cergol